

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 581/2014-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. januára 2015 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ KOTIČKA], zastúpenej advokátom Mgr. Miroslavom Golianom, Budatínska 16, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 314/2001 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČNÝ KOTIČKA] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 314/2001 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava II p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 314/2001 konal bez zbytočných prieťahov.

3. ██████████ priznáva finančné zadostučinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť ██████████ trovy konania v sume 284,08 € (slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osem centov) na účet jej právneho zástupcu advokáta Mgr. Miroslava Goliana, Budatínska 16, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 581/2014-09 z 24. septembra 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť ██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 314/2001.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že „Poručiiteľka ██████████... zanechala závet ako aj listinu o vydedení..., ktorou vydedila svoje dve deti... a celý svoj majetok, ako byt, jeho vybavenie ako aj zostatok na vkladných knižkách zanechala svojej dcére a teda sťažovateľke. Vydedení súrodenci sťažovateľky závet a listinu o vydedení spochybnili... a tak podľa pokynov uvedených v Uznesení OS BA II, spis. zn. D 1510/00-35, Dnot 192/00,

zo dňa 15.05.2001, podali na označený súd žalobu, ktorou sa domáhali určenie neplatnosti závetu a listiny o vydedení, neskôr aj o určenie, že dôvody na vydedenie dané nie sú.“.

3. Sťažovateľka v sťažnosti ďalej podrobne opisuje priebeh konania, resp. časový sled pojednávania pred okresným súdom, a tiež poukazuje na dva rozsudky okresného súdu z roku 2003 a 2011, ktoré boli zrušené odvolacím súdom. Konanie tak nie je stále právoplatne skončené, hoci prebieha od roku 2001.

4. Sťažovateľka podala aj dve sťažnosti na zbytočné prietahy predsedovi okresného súdu v roku 2013 a 2014, ktoré boli uznané ako dôvodne podané.

5. Na základe uvedeného sťažovateľka ústavnému súdu navrhuje, aby vo veci vydal tento nálež:

„... Základné právo sťažovateľky na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Bratislava II v konaní o určenie, že dôvody vydedenia nie sú dané spis. zn. 14C/314/2001 porušené bolo.

... Okresnému súdu v Bratislave II sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod spis. zn. 14C/314/2001 konal bez zbytočných prietahov.

... [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 10.000,00 €..., ktoré je Okresný súd v Bratislave II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

... Okresný súd v Bratislave II, je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 284,08 €... na účet jeho právneho zástupcu Mgr. Miroslava Goliana, advokáta, Budatínska 16, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

6. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci vyjadril okresný súd v písomnom podaní (sp. zn. Spr. 2153/2014 z 29. októbra 2014), v ktorom súčasťou je „*Chronologický prehľad úkonov*“. V podaní sa okrem iného uvádza:

„Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu uvádzam, že sťažnosť sťažovateľky je dôvodná, nakoľko v predmetnej veci boli zistené prietahy v konaní. Prietahy sú zo spisu zrejmé v období od 22.9.2003 do 5.5.2004 (dňa 22.9.2003 bolo na súd osobne podané písomné vyjadrenie k odvolaniu proti rozsudku, pričom spis bol Krajskému súdu v Bratislave predložený na rozhodnutie až predkladacou správou zo dňa 5.5.2004 a medzitým neboli zo strany zákonného sudcu realizované žiadne procesné úkony) a v období od 24.3.2005 do 30.1.2006 (dňa 24.3.2005 bolo uznesenie Krajského súdu v Bratislave doručené účastníkom konania, pričom ďalší termín pojednávania stanovený na deň 5.4.2006 bol zákonným sudcom nariadený až dňa 30.1.2006).

V zmysle Vašej výzvy predkladám spis vedený na tunajšom súde pod sp. zn. 14C/314/2001 a chronologický prehľad úkonov v predmetnej veci, pričom je potrebné uviesť, že správe súdu neprináleží hodnotiť účelnosť jednotlivých procesných úkonov realizovaných vo veci zákonným sudcom.

Chronologický prehľad úkonov vo veci vedenej pod sp. zn. 14C/314/2001

- 06.08.2001 - doručená žaloba o určenie neplatnosti vydedenia a neplatnosti závetu
- 24.08.2001 - výzva navrhovateľovi na úhradu súdneho poplatku za návrh
- 11.09.2001 - úhrada SP
- 08.10.2001 - pokyn na doručenie návrhu odporkyni na vyjadrenie
- 08.10.2001 - úradný záznam - odporkyňa si prevzala návrh
- 23.10.2001 - vyjadrenie k návrhu
- 21.11.2001 - stanovený T na 06.02.2002
- 06.02.2002 - pojednanie veci, výsluch účastníkov, odročené na T 10.05.2002
- 09.05.2002 - ospravedlnenie PZ O z pojednávania
- 10.05.2002 - pojednávanie odročené na ďalší T 18.09.2002
- 18.09.2002 - pojednanie veci, výsluch svedkov, odročené na T 06.11.2002
- 06.11.2002 - pojednanie veci, výsluch účastníkov, odročené na ďalší T 29.01.2003
- 29.01.2003 - pojednanie veci, odročené na ďalší T 21.03.2003
- 21. 03. 2003 - neúčasť svedka, odročené na T 05.05.2003
- 05.05.2003 - výsluch svedkyne
- 05.05.2003 - na pojednávani vyhlásený rozsudok

09.07.2003 - odvolanie navrhovateľa

31.07.2003 - výzva na úhradu SP za odvolanie; výzva a vyjadrenie k odvolaniu

15.08.2003 - úhrada SP za odvolanie

22.09.2003 - vyjadrenie O k odvolaniu

14.5.2004 - spis predložený odvolaciemu súdu na rozhodnutie

13.10.2004 - uznesenie KS BA, ktorým bol rozsudok OS zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie

16.03.2005 - spis doručený na OS BA II

18.3.2005 - doručovanie rozhodnutia KS účastníkom

30.01.2006 - stanovený T na 05.04.2006

05.04.2006 - neúčast' účastníkov, ospravedlnenie PZ N, nový T 16.06.2006

16.06.2006 - ospravedlnenie PZO, nový T 27.10.2006

26.06.2006 - návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania

14.07.2006 - uznesenie o pripustení vstupu účastníka do konania

27.10.2006 - výsluch účastníkov, prejednanie veci, odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania

13.11.2006 nariadenie znaleckého dokazovania z odboru písomoznalectva

november, december, január 2007 - doručovanie uzn. účastníkom (závady v doručovaní, zisťovanie pobytu)

5.3.2007 - opätovné doručovanie zásielky navrhovateľke v II. rade, šetrenie pobytu odporkyne

25.05.2007 - opätovné doručovanie uznesenia zo dňa 13.11.2006 odporkyni

09.07.2007 - zaslание spisu znalcovi

14.08.2007 - vyjadrenie znalkyne, žiadosť o doplnenie spisového materiálu

19.11.2007 - stanovený T na 22.02.2008

14.12.2007 - žiadosť ustanovenej znalkyne o zrušenie ustanovenia (vážne zdravotné dôvody a PN znalkyne)

22.02.2008 - odročené na nový T 11.06.2008

05.05.2008 - uznesenie o zrušení ustanoveného znalca a ustanovenie nového znalca
18.08.2008 - vyjadrenie znalkyne - výzva na doplnenie spisového materiálu
11.06.2008 - pojednávajúce odročené, nový T 10.10.2008
16.06.2008 - žiadosť znalkyne o zrušenie uznesenia o ustanovení za znalca
zo zdravotných dôvodov, PN
23.06.2008 - ustanovenie nového znalca
11.08.2008 - spis zaslaný znalcovi
26.08.2008 - výzva účastníkom na predloženie písomností potrebných k
vypracovaniu znaleckého posudku
10.10.2008 - prejednanie vecí, stanovený nový T 26.01.2009
26.01.2009 - pojednávajúce odročené na T 03.06.2009 (neúčast' svedkov a z dôvodu,
že spis sa nachádza u znalca)
28.01.2009 - doručenie znaleckého posudku
29.01.2009 - zaslanie znaleckého posudku účastníkom na vyjadrenie
19.02.2009 - uznesenie o priznaní znalečného
24.03.2009 - odvolanie PZ O voči uzneseniu o priznaní znalečného
03.06.2009 - výsluch svedkov, odročené na neurčito za účelom predloženia
písomných vyjadrení
24.06.2009 - úprava petitu
21.07.2009 - spis predložený KS BA na rozhodnutie o odvolaní voči uzneseniu
o priznaní znalečného
20.08.2009 - uznesenie KS BA, ktorým bolo uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa
19.02.2009 potvrdené
27.08.2009 - spis doručený na OS BA II
04.09.2009 - doručovanie rozhodnutia účastníkom
08.10.2009 - stanovený T pojednávajúce 25.01.2009
4.12.2009 - uznesenie o pripustení zmeny petitu
25.01.2010 - prejednanie vecí, nový T 09.06.2010
09.06.2010 - výsluch svedkov, nový T 19.11.2010
19.11.2010 - výsluch svedka, nový T 30.03.2011

30.03.2011 - výsluch účastníkov, nový T 16.05.2011
16.05.2011 - prejednanie veci, výsluch účastníkov, za účelom vyhlásenia rozsudku T
06.06.2011
06.06.2011 - vyhlásený rozsudok
21.06.2011 - odvolanie navrhovateľov proti rozsudku
23.08.2011 - výzva na vyjadrenie, výzva na úhradu súdneho poplatku za odvolanie
20.09.2011 - úhrada súdneho poplatku za odvolanie
04.11.2011 - spis predložený KS BA
13.09.2013 - uznesenie KS BA, ktorým bol rozsudok OS zrušený a vec vrátená
na ďalšie konanie
31.10.2013 - spis doručený na OS BA II
20.11.2013 - doručovanie rozhodnutia účastníkom
31.01.2014- spis predložený sudkyni...
23.06.2014 - z dôvodu neúčasti navrhovateľky v II. rade, odporcu a právneho
zástupcu pojednávanie odročené na T 13.10.2014
08.10.2014 - oznámenie o zrušení T pojednávania 13.10.2014, z dôvodu PN
zákonného sudcu.“

7. Procesné úkony okresného súdu, ktoré sú uvedené v jeho vyjadrení, považoval ústavný súd za preukázané, pretože sa zhodujú s jeho zisteniami a vyplývajú zo súdneho spisu okresného súdu predloženého na nahliadnutie 5. novembra 2014.

8. K vyjadreniu okresného súdu právny zástupca sťažovateľky zaujal stanovisko podaním doručeným ústavnému súdu 15. decembra 2014, v ktorom uviedol:

„K vyjadreniu Okresného súd Bratislava 2 k podanej sťažnosti porušenia práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a i., dovoľm si uviesť, že objektívne prieťahy v konaní priznal aj samotný súd, aj keď tieto konkretizoval na dve obdobia súdneho konania, ktoré spolu predstavujú čas uznanej nečinnosti súdu na necelé 3 roky.

Aj keď z vyjadrenia súdu v ďalšom texte vyplýva rozpis jednotlivých úkonov nie len samotného súdu ale aj účastníkov konania, objektívne ale najmä subjektívne je napádané konanie vedené pred Okresným súdom Bratislava 2 z pohľadu sťažovateľky vnímané ako neprimerane zdĺhavé, so značnými prietahmi v konaní, keď jediný orgán, oprávnený rozhodnúť o veci o právach oprávnených dedičov, je povolaný práve miestne príslušný súd, ktorý nedokázal vo veci samej rozhodnúť viac ako 13 rokov a to aj napriek zdaniu, podľa priloženého rozpisu úkonov, že súd koná akoby bez prietahov! Najmä si dovoľím upriamiť pozornosť aj na postoj súdu pri riešení otázky súvisiacej s nariadením znaleckého dokazovania s dôsledkom nemožnosti realizácie potrebných úkonov bez vypracovaného posudku, čo tiež spôsobilo predĺženie konania vo veci samej o takmer dva roky. Z pohľadu sťažovateľky, ktorej zo zanechaného majetku po smrti poručiteľky ako jej matky, vznikli nové, ďalšie povinnosti starostlivosti oň, ako som to uviedol v samotnej sťažnosti, spočívajúce vo finančných úhradách za účelom udržania tohto majetku (bytu), zrejme kvôli ktorému v spore súrodenci vedú napádaný súdny spor, avšak bez toho, aby náklady na udržanie majetku si medzi sebou rozdelili, je spor pre sťažovateľku náročný nie len z pohľadu neúmerne dlho pretrvávajúceho času, ale aj z pohľadu finančného, ktorá práve pre dlhotrvajúci spor prebiehajúci pred súdom, prišla o svoje úspory, a plynutím času sa sťažovateľka dostala až do dôchodkového veku. Aktuálne jej zdravotný stav už nie je najlepší (pred cca rokom a pol sa podrobila operácie srdca); ale celkovo už vo svojom veku jej prebiehajúci súdny uberá jej životné sily. Je to preto nie len objektívny pohľad na prietahy v konaní, na ktorom sa zrejme zhodnú obe strany konania, ale najmä subjektívny pocit a prežívanie pretrvávajúceho sporu sťažovateľkou a jej vnímanie dlhotrvajúceho súdneho konania ako straty presvedčenia na včasné poskytnutie jej ochrany pred nepravosťou.“

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

10. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov...

12. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

13. Ústavný súd pripomína, že základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je príkazom pre všetky štátne orgány na také konanie, ktoré vytvára právnu istotu pre subjekty práva. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zákonodarca zabezpečuje prostredníctvom procesno-právnych inštitútov, ktoré sú štátne orgány vrátane všeobecných súdov povinné efektívne a vecne správne využívať. Zákon č. 99/1963 Z. z. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) obsahuje viaceré účinné prostriedky zabezpečujúce plynulosť a optimálnu dĺžku súdneho konania, ktorej výsledkom je právoplatné rozhodnutie a stav právnej istoty.

14. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, a ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého hneď ako sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada v rámci prvého kritéria aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. II. ÚS 32/02, IV. ÚS 202/05, III. ÚS 81/07).

15.1 Základnými kritériami na hodnotenie veci ako zložitej je skutkový stav veci a platná právna úprava relevantná na rozhodnutie o veci (II. ÚS 26/95). Pokiaľ ide o právnu zložitosť veci vedenej pred okresným súdom, ústavný súd poznamenáva, že návrhy na určenie neplatnosti závetu sú štandardnou súčasťou rozhodovacej agendy všeobecných súdov a pri aplikácii relevantnej právnej úpravy sa všeobecné sudy opierajú o ustálenú judikatúru (pozri aj III. ÚS 71/2012). Z týchto dôvodov nemožno považovať namietané konanie za právne zložité. Vo vzťahu k faktickej zložitosti veci ústavný súd na základe skutočností zistených zo spisu konštatuje, že počas konania bolo potrebné vypočuť viacerých svedkov a tiež pripustiť nového účastníka na strane navrhovateľa, ale tieto okolnosti nemali zásadný vplyv na doterajšiu dĺžku konania. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že ani zložitosť sporu nezabavuje sudcu ústavnej zodpovednosti za prieťahy v konaní zapríčinené nesprávnou organizáciou práce, nečinnosťou bez relevantného právneho dôvodu alebo inými nedostatkami v činnosti súdu (*mutatis mutandis* I. ÚS 47/96, III. ÚS 173/03).

15.2 Pri posudzovaní druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných prieťahov v konaní ústavný súd dospel k záveru, že k dĺžke posudzovaného konania podstatne neprispeli okolnosti na strane sťažovateľky. Bola v konaní aktívna, viackrát písomne žiadala okresný súd, aby vo veci konal, najmä v čase jeho nečinnosti, a tiež sa zúčastňovala nariadených pojednávaní. Niektoré neúčasti jej právneho zástupcu na pojednávaniach v máji 2002, v apríli a júni 2006, ako aj októbri 2008 podstatným spôsobom nepredĺžili toto konanie, pretože okresný súd buď odročil pojednávania vždy na konkrétny termín v krátkom časovom slede, alebo vykonal dokazovanie bez jeho prítomnosti.

15.3 Napokon, pokiaľ ide o tretie kritérium podstatné pre skúmanie existencie zbytočných prieťahov v konaní, ktorým je samotný procesný postup okresného súdu, ústavný súd zdôrazňuje, že namietané konanie posudzoval ako celok. Pri hodnotení tretieho kritéria slúžiaceho na posúdenie existencie prípadných prieťahov v konaní všeobecného súdu ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v priebehu konania okresný súd nepochybne konal a nariadil množstvo pojednávaní a rozhodol aj rozsudkom už v roku 2003, ako aj v roku 2011, jeho konanie však bolo nehospodárne a neefektívne. V prvom prípade bol rozsudok zrušený odvolacím súdom najmä z dôvodu, že bol nepreskúmateľný, a aj v druhom prípade, hoci doplnil dokazovanie, neriadil sa dôsledne právnym názorom odvolacieho súdu a jeho rozsudok bol opäť nepreskúmateľný pre absolútny nedostatok dôvodov, čím v konečnom dôsledku odňal možnosť účastníkom konať pred súdom. V konaní boli zistené napokon aj krátkodobé obdobia nečinnosti, ako to vyplýva z prehľadu úkonov, a to najmä od 5. mája 2003, keď vyhlásil rozsudok, až do 14. mája 2004, keď spis predložil odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní, a tiež od vrátenia veci z odvolacieho súdu (16. marec 2005) až do 14. júla 2006, keď pripustil ďalšieho účastníka do konania (v tomto období len dvakrát odročil pojednávania pre neúčast účastníkov bez prerokovania veci). Tu je potrebné tiež uviesť, že okresný súd nedisponoval s vecou niekoľko mesiacov, pretože spis sa jednak nachádzal u znalcov, keď okresný súd nariaďoval znalecké dokazovanie v rokoch 2007 a 2008, ale aj na odvolacom súde od mája 2004 do marca 2005

a tiež od novembra 2011 do októbra 2013, teda spolu takmer 32 mesiacov z dôvodu podaných odvolaní účastníkmi konania proti jeho rozsudkom. V tejto súvislosti okresný súd pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej ak v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania dochádza k predĺženiu konania, zodpovednosť za tento stav neznáša oprávnená osoba, ale nemožno ju pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04). Procesné návrhy, ktoré sú procesným právom účastníka konania, však nemôžu byť dôvodom nekonania v merite veci (podobne napr. IV. ÚS 111/03, II. ÚS 52/06).

16. V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojej predchádzajúcej judikatúre vyslovil názor, že z ústavnoprávneho hľadiska je neprijateľné, aby právna neistota v konaní pred všeobecným súdom nebola odstránená ani po uplynutí viac ako 13 rokov od jeho začatia (m. m. napr. IV. ÚS 127/08, IV. ÚS 752/2013).

17. Vzhľadom na uvedené dôvody je ústavný súd toho názoru, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

18. Ústavný súd zároveň prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov, lebo konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené (bod 2 výroku).

19. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 3 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Sťažovateľka žiadala priznať finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € z dôvodu, že *„má právo na primeranú finančnú náhradu minimálne vo výške škody spôsobenej nečinnosťou Okresného súdu v Bratislave II vo veci samej zodpovedajúcej*

výške, ktorá sa dá zistiť z doterajších mesačných platieb správcovi a odvodov do príslušného fondu ako aj za znehodnotenie bytu ako dôsledok nemožnosti jeho užívania. Nečinnosťou súdu je dotknuté vlastnícke právo účastníkov konania a z toho pre nich vyplývajúce práva a povinnosti k nehnuteľnostiam, ktoré patrili poručiteľke. Nevyporiadanim dedičského konania a nerozhodnutím vo veci samej niekoľko rokov, nehnuteľnosť, hoci sa jedná o byt, značne schátrala, keď na jeho rekonštrukciu bude potrebná vysoká finančná investícia. Pretrvávajúci stav je spôsobilý aj naďalej zhoršovať a znehodnocovať nehnuteľnosť až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej ako aj s nutnosťou realizácie platieb správcovi za účelom udržania bytu ako aj platieb do príslušných fondov. Sťažovateľka má preto za to, že takou náhradou by malo byť priznanie finančného zadosťučinenia minimálne vo výške 10.000,00 €, ktoré ako finančnú náhradu požaduje.“.

20. Podľa názoru ústavného súdu nemožno od sťažovateľky spravodlivo žiadať, aby čakala na výsledok konania takú neprimerane dlhú dobu, a nie je akceptovateľné ani to, aby bol stav konania ku dňu vydania tohto nálezu taký, aký bol zistený v jej prípade. Vzhľadom na doterajší postup okresného súdu (pozri bod 15.3) s prihliadnutím na povahu veci (pozri bod 15.1), berúc do úvahy aj doterajšiu neprimeranú dĺžku namietaného konania, ktorá je z ústavného hľadiska zjavne neakceptovateľná, ako aj naplnenie princípu spravodlivosti, považoval ústavný súd priznanie sumy 4 000 € sťažovateľke za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Pri určení výšky finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil zásadou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je reparácia nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody (ako to požaduje sťažovateľka, ktorá by sa po splnení zákonných podmienok mohla uplatňovať v konaní pred všeobecnými súdmi (m. m. IV. ÚS 84/02).

21. Ústavný súd preto nevyhovel v súlade s čl. 127 ods. 2 a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde tej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka žiadala priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu 4 000 €. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia. Keďže nad rozsah priznaného finančného zadosťučinenia ústavný súd sťažnosti nevyhovel, v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku.

22. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovateľke, ktorá bola vo veci namietaných porušení jej základného práva úspešná, vznikli trovy konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátom.

23. Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2013, ktorá bola 804 € (za 2 úkony urobené v roku 2014). Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2014 (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) tak, že sťažovateľke priznal za jeden úkon vykonaný v roku 2014 sumu 134 €, čo podľa § 13 ods. 2 vyhlášky spolu predstavuje sumu 268 €, a k tomu režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za 2 úkony v sume po 8,04 €, čo celkovo predstavuje sumu 284,08 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

24. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia, je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde), tak ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

25. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2015